

Valtuutettu Jarkko Kanervan valtuustoaloite esteettömyydestä Naantalissa

Kaupunginvaltuusto 27.04.2020 § 39
325/00.07.01/2020

Valtuutettu Jarkko Kanerva luki ja jätti valtuuston kokouksessa seuraavan valtuustoaloitteen:

"Naantalin asujaimiston ikärakenne on voimakkaasti painottumassa vanhimpiin ikäluokkiin, joiden liikuntakyky usein on heikentynyt. Tämän takia kaupungissamme tulee kiinnittää erityistä huomiota esteettömyyden toteutumiseen kaikessa uudisrakentamisessa. Myös vanhemmassa rakennuskannassa esteettömyyttä tulisi kaikin tavoin edistää. Tällä hetkellä varsinkin vanhankaupungin rakennuksissa sijaitsee jonkin verran sellaisia palveluita, joiden käyttö on vaikeaa liikuntarajoitteisille. Matkailukaupunkina Naantalin pitää selvittää, miten sielläkin voitaisiin helpottaa palvelujen saavutettavuutta. Kaupungin omistuksessa tai hallinnassa olevien rakennusten osalta puutteet esteettömyydessä pitää korjata välittömästi. Naantalin Matkailun tulee näyttää esimerkkiä muille palveluille.

Keskustan alueella tulee varmistaa se, että kaikki jalankulku- ja kevyen liikenteen väylät ovat esteettömiä ja helppokulkuisia myös pyörätuolin tai rollaattorin käyttäjille. Eniten käytettyjen väylien varrelle pitää ikääntyviä varten saada lisää levähdyspaikoiksi sopivia penkkejä. Myös katujen rakentamisen aikana pitää huolehtia esteettömän liikkumisen turvaamisesta."

KAUPUNGINVALTUUSTO:

Valtuustoaloite merkittiin vastaanotetuksi.

Kaupunginhallitus 04.05.2020 § 158

KAUPUNGINJOHTAJA:

Kaupunginhallitus lähettää valtuustoaloitteen teknisille palveluille valmisteltavaksi ja mahdollisia toimenpiteitä varten.

KAUPUNGINHALLITUS:

Kaupunginjohtajan ehdotus hyväksyttiin.

Tekninen lautakunta 07.04.2021 § 51
658/00.01.02.03/2021

Valmistelija

Tekninen johtaja Reima Ojala 31.3.2021:

Suomen perustuslain 6 §:n mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Tällä yleisellä säännöksellä ilmaistaan yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa koskeva pääperiaate. Yhdenvertaisuussäännöstä täydentää

perustuslaissa oleva syrjintäkielto. Sen mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Yhdenvertaisuuslain tarkoituksena on edistää yhdenvertaisuutta ja ehkäistä syrjintää sekä tehostaa syrjinnän kohteeksi joutuneen oikeusturvaa. Lain soveltamisala kattaa julkisen ja yksityisen toiminnan. Laki ei kuitenkaan koske yksityis- eikä perhe-elämän piiriin kuuluvaa toimintaa tai uskonnonharjoitusta.

Yhdenvertaisuuslaissa on kielletty syrjintä vammaisuuden perusteella. Laissa on myös säännös kohtuullisista mukautuksista vammaisille henkilöille. Kohtuullisilla mukautuksilla tarkoitetaan mukautuksia, jotta vammaisen henkilö voi yhdenvertaisesti muiden kanssa asioida viranomaisten kanssa sekä saada koulutusta, työtä ja yleisesti tarjolla olevia tavaroita ja palveluita samoin kuin suoriutua työtehtävistä ja edetä työuralla. Vamman perusteella on mahdollista ottaa yhteyttä yhdenvertaisuusvaltuutettuun tai tehdä kantelukirjelmiä yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnalle, jos vammaisen henkilö on kokenut syrjintää tai häirintää vamman perusteella. Kohtuullisten mukautusten epääminen on eräs vammaisiin kohdistuva syrjinnän muoto. Tästä on säädetty myös YK:n vammaissopimuksessa.

Valtiovallan ja yhteiskunnan eri toimijoiden on lisäksi huomioitava lain tasoisesti voimassa oleva YK:n vammaisten henkilöiden yleissopimuksen velvoitteet. Yleissopimuksen tarkoituksena on edistää, suojella ja taata kaikille vammaisille henkilöille täysimääräisesti ja yhdenvertaisesti kaikki ihmisoikeudet ja perusvapaudet sekä edistää vammaisten henkilöiden synnynnäisen arvon kunnioittamista. Yleissopimuksen läpileikkaavia teemoja ovat muun muassa syrjinnän kieltö, osallisuus ja esteettömyys.

Maankäyttö- ja rakennuslain 117 e §:n mukaan rakennushankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava, että rakennus ja sen piha- ja oleskelualueet suunnitellaan ja rakennetaan niiden käyttötarkoituksen, käyttäjämäärän ja kerrosluvun edellyttämällä tavalla siten, että esteettömyys ja käytettävyys otetaan huomioon erityisesti lasten, vanhusten ja vammaisten henkilöiden kannalta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa uuden rakennuksen rakentamista, rakennuksen korjaus- ja muutostyötä sekä rakennuksen käyttötarkoituksen muutosta varten tarvittavia tarkempia säännöksiä:

- 1) rakennuksen sekä sen kulkuväylien ja hygieniatilojen mitoituksesta;
- 2) tasoeroista;
- 3) kokoontumistiloista ja majoitustiloista.

Valtioneuvoston asetuksella 241/2017 säädetään tarkemmin rakennusten esteettömyydestä. Asetus on tullut voimaan 1.1.2018. Asetusta sovelletaan maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 125 §:n mukaan luvanvaraiseen uuden hallinto-, palvelu-, toimisto-, liike-, varasto-, tuotanto- ja asuinrakennuksen rakentamiseen. Pientalon rakentamiseen sovelletaan kuitenkin ainoastaan asetuksen 2–4 §:ää (Rakennukseen johtava kulkuväylä, Rakennuksen sisäänkäynti ja Ovet) ja varasto- ja tuotantorakennuksen rakentamiseen ainoastaan 2–5, 8, 10 ja 11 §:ää (Rakennukseen johtava kulkuväylä, Rakennuksen sisäänkäynti, Ovet, Rakennuksen sisäinen kulkuväylä, Yhteys tasojen välillä muussa kuin asuinrakennuksessa, Wc-tila muussa kuin asuinrakennuksessa ja Muu hygieniatila muussa kuin asuinrakennuksessa). Asetusta sovelletaan myös maankäyttö- ja rakennuslain 125 §:n mukaan luvanvaraiseen hallinto-, palvelu-, toimisto- liike-, varasto- ja tuotantorakennuksen sekä

asuinkerrostalon yleisten tilojen korjaus- ja muutostyöhön, laajentamiseen, kerrosalaan laskettavan tilan lisäämiseen ja rakennuksen käyttötarkoituksen muutokseen hallinto-, palvelu-, toimisto-, liike- tai asuinkäyttöön siltä osin kuin esteettömyyden parantaminen on rakennuksen ominaisuudet sekä toimenpiteen laatu ja laajuus huomioon ottaen tarkoituksenmukaista. Varasto- ja tuotantorakennuksessa tehtäviin edellä tarkoitettuihin toimenpiteisiin sovelletaan kuitenkin ainoastaan 2–5, 8, 10 ja 11 §:ää (Rakennukseen johtava kulkuväylä, Rakennuksen sisäänkäynti, Ovet, Rakennuksen sisäinen kulkuväylä, Yhteys tasojen välillä muussa kuin asuinrakennuksessa, Wc-tila muussa kuin asuinrakennuksessa ja Muu hygieniatila muussa kuin asuinrakennuksessa).

Naantalın kaupunki noudattaa edellä esitettyjä lakeja, asetuksia ja sopimuksia rakennusten ja yleisten alueiden suunnittelussa sekä rakentamisessa. Uudisrakentamisessa ja luvanvaraisissa korjaus- ja muutostöissä säädösten noudattaminen varmistetaan rakennuslupamenettelyn yhteydessä. Esteettömyyden noudattaminen edellä esitettyjen säädösten mukaisesti koskee kaikkia rakennushankkeisiin ryhtyviä.

Kaupungin omistamien vanhakaupungissa sijaitsevien rakennusten esteettömyyttä parannetaan yleensä muiden korjaus- ja muutostyöhankkeiden yhteydessä. Kaivuhuoneelle rakennettiin esteetön sisäänkäyntiluiska vuonna 2019. Kaikkien esteettömyyspuutteiden korjaaminen yhdellä kertaa välittömästi ei ole mahdollista, koska vanhakaupungin rannan arvoraakennuksilla on paljon kulttuurihistoriallisia ja museaalaisia ominaisuuksia, joita pitää myös vaalia. Hyvien suunnitteluratkaisujen tekeminen ottaen huomioon samaan aikaan esteettömyys- ja kulttuurihistorialliset vaatimukset edellyttävät useiden suunnitteluvaihtoehtojen vertailua sekä usein kompromissiratkaisuja, joissa joudutaan tinkimään sekä esteettömyys- että kulttuurihistoriallisista vaatimuksista kokonaisuuden kannalta parhaan lopputuloksen saavuttamiseksi.

Yleisten alueiden suunnittelussa ja rakentamisessa varmistetaan, että jalankulku- ja kevyeen liikenteen väylät sekä ajoradat ovat esteettämiä ja helppokulkuisia. Vanhojen väylien puutteita korjataan vuosittain. Kävelyreittien varsille ja puistoihin on asennettu penkkejä, joita voi käyttää levähdyspaikkoina. Uusien reittien suunnittelussa huomioidaan esteettömyys ja levähdyspaikat. Yleisten alueiden urakkaohjelmiin kirjataan rakennustyön aikaiset vaatimukset, joissa huomioidaan myös tilapäisratkaisujen esteettömyys.

Esittelijä	Tekninen johtaja
Päätösehdotus	Tekninen lautakunta antaa kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle selostusosan mukaisen vastauksen valtuutettu Jarkko Kanervan valtuustoaloitteeseen esteettömyydestä Naantalissa ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.
Päätös	Teknisen johtajan päätösehdotus hyväksyttiin.